

Cyberbezpieczeństwo

Realizując zadania wynikające z ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa przekazujemy Państwu informacje pozwalające na zrozumienie zagrożeń występujących w cyberprzestrzeni oraz porady jak skutecznie stosować sposoby zabezpieczenia się przed tymi zagrożeniami.

Cyberbezpieczeństwo to „odporność systemów informacyjnych na działania naruszające poufność, integralność, dostępność i autentyczność przetwarzanych danych lub związanych z nimi usług oferowanych przez te systemy” (art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1369 z późn.zm)).

Do najpopularniejszych zagrożeń w cyberprzestrzeni należą:

- ataki z użyciem szkodliwego oprogramowania (malware, wirusy, robaki, itp.
- kradzieże tożsamości
- kradzieże (wyłudzenia), fałszowanie bądź niszczenie danych,
- blokowanie dostępu do usług,
- spam (niechciane lub niepotrzebne wiadomości elektroniczne),
- ataki socjotechniczne (np. phishing, czyli wyłudzenie poufnych informacji (np. danych do logowania) poprzez podszywanie się pod instytucję lub osobę godną zaufania, np. urzędy, banki, portale społecznościowe, znajomych);

Niektóre sposoby zabezpieczenia się przed zagrożeniami:

- Używaj tylko silnych, indywidualnych dla każdego systemu haseł i nie udostępniaj ich nikomu.
- Zainstaluj i używaj oprogramowania antywirusowe. Najlepiej stosuj ochronę w czasie rzeczywistym.
- Aktualizuj oprogramowanie antywirusowe oraz bazy danych wirusów (dowiedz się czy twój program do ochrony przed wirusami posiada taką funkcję i robi to automatycznie).
- Aktualizuj system operacyjny i aplikacje bez zbędnej zwłoki.
- Nie otwieraj plików nieznanego pochodzenia.
- Nie korzystaj ze stron internetowych (zwłaszcza ze stron banków, poczty elektronicznej czy portali społecznościowych), które nie mają ważnego certyfikatu, chyba, że masz stuprocentową pewność z innego źródła, że strona taka jest bezpieczna.
- Nie używaj niesprawdzonych programów zabezpieczających czy też do publikowania własnych plików w Internecie (mogą one np. podłączać niechciane linijki kodu do źródła strony).
- Regularnie skanuj komputer i sprawdzaj procesy sieciowe – jeśli się na tym nie znasz poproś o sprawdzenie kogoś, kto się zna. Czasami złośliwe oprogramowanie nawiązujące własne połączenia z Internetem, wysyłające twoje hasła i inne prywatne dane do sieci może się zainstalować na komputerze mimo dobrej ochrony – należy je wykryć i zlikwidować.
- Sprawdzaj pliki pobrane z Internetu za pomocą programu antywirusowego.
- Unikaj odwiedzania stron, które oferują wyjątkowe atrakcje (darmowe filmiki, muzykę, łatwy zarobek, cudowną dietę) – często na takich stronach znajdują się ukryte wirusy, trojany i inne zagrożenia.
- Nie zostawiaj danych osobowych w niesprawdzonych serwisach i na stronach, jeżeli nie masz absolutnej pewności, że nie są one widoczne dla osób trzecich.
- Nie wysyłaj w e-mailach żadnych poufnych danych (np. danych osobowych, logowania, karty kredytowej) w formie otwartego tekstu – powinny być zabezpieczone hasłem i zaszyfrowane – hasło przekazuj w sposób bezpieczny, tj. innym kanałem niż dane.
- Pamiętaj o uruchomieniu firewalla.
- Wykonuj kopie zapasowe ważnych danych.
- Pamiętaj, że żaden bank czy Urząd nie wysyła e-maili do swoich klientów z prośbą o podanie hasła lub loginu w celu ich weryfikacji.
- Zwracaj uwagę na komunikaty pojawiające się na ekranie i nigdy nie ignoruj ostrzeżeń dotyczących bezpieczeństwa.

Więcej wskazówek na temat zabezpieczenia danych można znaleźć pod linkami:

<https://www.nask.pl/pl/dzialalnosc/cyberbezpieczenstwo/3284.Cyberbezpieczenstwo.html>

<https://it-szkola.edu.pl/news,art,514>

Jeżeli chcesz anonimowo i łatwo zgłosić nielegalne i szkodliwe treści, na które natknąłeś się w sieci możesz zrobić to za pomocą <https://incydent.cert.pl/#!/lang=pl>